



Лектор дисципліни  
Контактна інформація  
лектора (e-mail)  
Сторінка дисципліни в  
eLearn

## СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ТОВАРНИХ РИНКАХ»

Ступінь вищої освіти – «Магістр»  
Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»  
Освітня програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»  
Рік навчання – 1-ий, семестр – 2-ий  
Форма навчання – денна, заочна  
Кількість кредитів ЄКТС – 4  
Мова викладання українська

Фурса Анатолій Васильович

fursa\_61@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2489>

### ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Вивчення дисципліни направлене на формування у майбутнього фахівця теоретичних знань щодо ціноутворення на товарних ринках, а також практичні навички розрахунків, аналізу та прогнозу видів цін, їх індексів, біржового ціноутворення тощо.

#### Компетентності ОП:

##### *інтегральна компетентність (ІК):*

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур за невизначених умов і вимог.

##### *загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

##### *фахові (спеціальні) компетентності (ФК):*

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК 7. Здатність ідентифікувати вплив інтеграційних процесів на реалізацію аграрної політики та визначати перспективні напрями розвитку підприємницької, торговельної та біржової діяльності в агробізнесі.

##### *Програмні результати навчання (ПРН) ОП:*

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

ПРН 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН 12. Вміти розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на оцінку та мінімізацію цінкових ризиків у підприємницьких та біржових структурах.

### СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, бали
<b>1 семестр</b>				
<b>Модуль 1. Теоретико-методичні засади ціноутворення та його регулювання</b>				
Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення	2/2	<i>Знати:</i> поняття ціни, її складові, функції, види цін, поняття еластичності; світовий досвід, вітчизняну практику цінової політики держави;	Здача практичних робіт та розв'язання економетричних задач, написання тестів, модульних	Практична – 10.
Тема 2. Кон'юнктурні дослідження товарного ринку: основні методи та показники	2/2			Практична – 10.
Тема 3. Класифікація цін	2/4	<i>Вміти:</i> здійснювати розрахунки		Практична – 10.

за різними ознаками. Трансфертні ціни		рівноважної ціни, надлишку та дефіциту на ринку; розрахувати коефіцієнти еластичності та їх інтерпретувати; розраховувати закупівельну, оптову, роздрібну ціну, ціни «франко...»;	контрольних робіт через навчальний портал Elearn. Усні відповіді під час опитувань на практичних аудиторних заняттях, участь в аналізі реальних бізнес-кейсів	
Тема 4. Методичні питання ціноутворення	1/3			Практична – 10.
Тема 5. Цінова політика держави	1/3	<i>Аналізувати:</i> інформацію, яка висвітлена на інформаційних сайтах; структуру роздрібної ціни, структуру витрат; <i>Використовувати:</i> інформацію з відкритих джерел (офіційної статистики, консалтингових агентств) для аналізу рівня цін		Практична – 10. Самостійна – 20
<b>Модульна робота 1</b>				<b>30</b>
<b>Модуль 1 загалом</b>				<b>100</b>
<b>Змістовий модуль 2. Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення</b>				
Тема 6. Ціноутворення у зовнішній торгівлі	2/3	<i>Знати:</i> організацію біржового ціноутворення; інструментарій управління цінними ризиками на біржовому ринку; <i>Вміти:</i> здійснити розрахунки цін та планування логістичних витрат, згідно умов поставок	Здача практичних робіт та розв'язання економетричних задач, написання тестів, модульних контрольних робіт через навчальний портал Elearn. Усні відповіді під час опитувань, участь в аналізі реальних бізнес-кейсів, тощо	Практична – 10.
Тема 7. Організаційні засади діяльності товарної біржі	2/3			Практична – 10.
Тема 8. Біржове котирування цін	1/4			Практична – 10.
Тема 9. Інструментарій управління цінними ризиками на біржовому ринку	1/3	<i>ІНКОТЕРМС Аналізувати:</i> структуру роздрібної ціни, структуру витрат; <i>Розрізняти:</i> цінові тренди на біржовому ринку, прогнозувати їх на перспективу; різні стратегії ціноутворення з використанням строкових угод; <i>Застосовувати:</i> набуті знання для здійснення операцій хеджування цінних ризиків на біржовому ринку		Практична – 10.
Тема 10. Використання строкових угод у цінних стратегіях підприємств	1/3			Практична – 10. Самостійна – 10
<b>Модульна робота 2</b>				<b>30</b>
<b>Модуль 2 загалом</b>				<b>100</b>
<b>Всього за 1 семестр</b>				<b>70 = (100+100)/2*0,7</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>

### ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Політика щодо дедлайнів та перекладання:</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

### ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

### Рекомендовані джерела інформації

#### Основні

1. Стасіневич С. А. Ціноутворення на біржовому ринку : навч. посіб. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2015. 111 с.
2. Солодкий М. О., Н.П. Резнік Н. П., Яворська В. О. Основи біржової діяльності : навч. посіб. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 450 с.

3. Солодкий М. О., Ільчук М. М., Яворська В. О. Аналіз і прогнозування біржового ринку : навч. посіб. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. 642 с.

#### Допоміжні

4. Боднар О. В. Наукові аспекти моніторингу цін і витрат на продукцію рослинництва. *Управління розвитком*. 2016. № 2 (184). С. 108-115.

5. Боднар О. В., Яворська В. О. Особливості управління ціновими ризиками на ринку зернових в контексті світової біржової практики. *Ефективна економіка*. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5141>

6. Дяченко Ю. А. Нормативно-правове забезпечення ціноутворення на сільськогосподарську продукцію. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 13 (2). С. 34-38.

7. Закон України «Про товарні біржі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>

8. Закон України «Про ціни і ціноутворення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>

9. Інкотермс 2020. Правила Інкотермс: таблиця-підказка. URL: <https://balance.ua/news/post/pravila-inkotermstablica-podskazka>

10. Ільчук, М. М., Панкратова Л. Л. Розвиток торгівлі та проблеми в ланцюгах товаропостачання продовольства в Україні. *Економіка АПК*. № 8. 2020. С. 22-28. URL: <http://www.eapk.org.ua/contents/2020/08/22>

11. Ільчук М.М., Резнік Н. П. Біржова діяльність і підприємництво: навч. посібник. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2018. 318 с.

12. Ільчук М. М., Яворська В. О., Радько В. І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 52. URL: [http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52\\_2021/6.pdf/](http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf/)

13. Масло А. І. Використання спредових стратегій торгівлі біржовими інструментами в управлінні ціновими ризиками на аграрному ринку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 12. С. 54-58.

14. Масло А. І. Вплив основних фундаментальних факторів на формування світових біржових цін на сільськогосподарську продукцію. *Агросвіт*. 2016. № 5. С. 52-58.

15. Панкратова Л. Л. Огляд ринку зернових і олійних: динаміка і прогноз. *AgroTimes*. січень 2021.

16. Панкратова Л. Л., Грабіна С. М. Цінові позиції української пшениці на світовому ринку. *Біоекономіка і аграрний бізнес*. Том 11 (4). 2020. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/15242>

17. Панкратова Л. Л. Структурні особливості формування цін на молоко в продовольчому ланцюгу. *Економіка і прогнозування*. 2013. № 3. С. 116-123.

18. Панкратова Л. Л. Чинники, що формують цінові тренди на пшеницю на світових біржах та спотовому ринку України. *Український соціум*. 2017. № 3 (62). С. 76-86.

19. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

20. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності : підручник. Харків : ФОП Бровін О.В., 2021. 280 с.

21. Солодкий М. О. Яворська В. О. Міжнародні біржові ринки : навч. посіб. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. 520 с.

22. Солодкий М. О., Яворська В. О., Кравченко А. С. Розвиток біржового товарного ринку: монографія. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 488 с.

23. Улько Є. М. Біржовий механізм ціноутворення на сільськогосподарську продукцію. *Агросвіт*. 2015. № 12. С. 13-22.

24. Шпичак О. М. Проблеми ціноутворення в контексті купівельної спроможності населення та інфляційних процесів. *Економіка АПК*. 2016. № 6. С. 59-65.

25. Dibrova A., Pankratova L., Cheban I. Simulation of agricultural policy scenarios using the AGMEMOD model. *CEUR Workshop Proceedings, 2020, Vol-2732*, p. 471-486. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2732/20200471.pdf>

26. Kvasha S., Pankratova L., Koval V., Tamošiūnienė R. Illicit Financial Flows in Export Operations with Agricultural Products. *Intellectual Economics*, 2019, 13(2), 195-209.

27. Pankratova L., Paientko T., Lysenko Y. Using Trading System Consolidated Models in Stock Exchange Price Forecasting. *Communications in Computer and Information Science*, 2020, 1175 CCIS, с. 364-391. (Scopus).

28. Pankratova L., Paientko T., Lysenko Y. Forecasting Prices on the Stock Exchange Using a Trading System. *CEUR Workshop Proceedings, 2019. Vol-2393*, p. 332-346.

29. Reznik N., Pankratova L. High-Frequency Trade as a component of Algorithmic Trading: market consequences. *CEUR Workshop Proceedings, 2018. Vol-2104*, p.73-83.

### **Інформаційні ресурси**

1. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
4. Міністерство аграрної політики і продовольства. URL: [www.minagro.gov.ua](http://www.minagro.gov.ua)
5. Газета «Урядовий кур'єр». URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/>
6. Державна служба статистики України. URL: / <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Національний банк України. URL: / <https://bank.gov.ua/>
8. Barchart. URL: <https://www.barchart.com/>
9. Українська біржа. URL: [www.ux.ua](http://www.ux.ua)
10. СМЕ-group. URL: [www.cmegroup.com](http://www.cmegroup.com)
11. Аграрна біржа. URL: [www.agrex.gov.ua](http://www.agrex.gov.ua)
12. УкрАгроКонсалт. URL: <http://www.ukragroconsult.com>